

BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHILARINING IJODIY FAOLLIGINI OSHIRISHDA PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALAR

Odilova Feruza Odilovna

Jizzax shahri 3-umumiy o'rta ta'lim maktabi
Boshlang'ich sinf o'qituvchisi

ANNOTATSIYA

Mazkur maqolada boshlang'ich sinf o'quvchilarining sinfdan tashqari mashg'ulotlar jarayonida texnologiyaga qiziqishini shakllantirish metodlari haqida qisqacha fikr yuritadi.

Kalit so'zlar: kadrlar, fan-texnika, axborot va innovatsion texnologiyalar, pedagogik texnologiyalar, o'qitish usullari, interfaol metod,

PEDAGOGICAL TECHNOLOGIES IN INCREASING THE CREATIVE ACTIVITY OF PRIMARY CLASS STUDENTS

Odilova Feruza Odilovna

Jizzakh city 3rd general secondary school
Primary teacher

ABSTRACT

This article briefly discusses the methods of forming the interest of primary school students in technology during extracurricular activities.

Key words: personnel, science and technology, information and innovative technologies, editorial technologies, teaching methods, interactive method.

ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ТЕХНОЛОГИИ В ПОВЫШЕНИИ ТВОРЧЕСКОЙ АКТИВНОСТИ УЧАЩИХСЯ НАЧАЛЬНЫХ КЛАССОВ

Одилова Феруза Одиловна

3-я общеобразовательная средняя школа города Джизак
Учитель начальных классов

АННОТАЦИЯ

В данной статье кратко рассматриваются методы формирования интереса учащихся начальных классов к технике во время внеурочной деятельности.

Ключевые слова: кадры, наука и техника, информационные и инновационные технологии, редакционные технологии, методы обучения, интерактивный метод.

Mamlakatimizda olib borilayotgan islohotlar kadrlar tayyorlash tizimining mukammal bo'lishiga, zamonaviy fan-texnika, madaniyat, va texnologiyalar asosida rivojlanishga qaratilgan. Kadrlar tayyorlash sohasidagi davlat siyosati uzluksiz ta'lim tizimi orqali har tomonlama rivojlangan shaxs – fuqaroni shakllantirishni ko'zda tutadi. Bu o'z navbatida fan-texnika, axborot va innovatsion texnologiyalar asosida shaxsni tarbiyalash, o'qitish, rivojlantirish masalasini qo'yadi.

Bu masala yuzasidan Yurtboshimiz Sh.Mirziyoyev tomonidan 2019 yil 23 avgust kungi Videoselektorda "Ta'lim-tarbiya sohasida zamonaviy va oqilona tizim yaratish, o'qitish metodlari, ta'lim standartlari, darslik va o'quv qo'llanmalarini yangilash zarurligi, bilim berishda chet eldagi ilg'or tajribalardan foydalanish, tarbiyada esa milliy an'ana va qadriyatlarga suyanish muhimligi" qayd etildi.

Shaxsni ta'lim tizimiga kiritilgan yangiliklar orqali faolligini oshirish, uning yangi xususiyatlarini, qobiliyat qirralarini kashf etishni innovatsion texnologiyalar tatbiqi asosida ochish vazifasi qo'yildi. Pedagogik texnologiyalarga o'tish uchun quyidagi vazifalarni belgilab olish zarurati ko'rindi: diagnostika, rejalashtirish va aniq maqsadni belgilab olish. An'anaviy o'quv jarayonida asosan o'qituvchi shaxsi, uning mahoratiga ahamiyat beriladi. Buning uchun uning tajribali bo'lishi, kasbiy malakaga ega bo'lishi muhim hisoblanadi. Pedagogik texnologiyalarning qo'llanilishida esa o'quv jarayonini loyihalash orqali pedagog qisqa vaqtda ruhan va aqlan charchamasdan ta'lim samaradorligiga erishishi mumkin.

Yuqori biz pedagogik texnologiyani zamonaviy usuli orqali o'quv maqsadlariga garovli erishish mumkin deb baholadik. Xo'sh, maktabdagi o'qitish jarayonining sifati yana qaysi omillarga bog'liq.

Maktabdagi o'quv jarayonining sifati ko'p omillarga bog'liq bo'lib, ular orasida o'qitishning usul va metodlari hal qiluvchi ahamiyatga ega. Binobarin, ular bilimlarning ongli va chuqur o'zlashtirishiga, o'quvchilarda mustaqillik va ijodiy faollikni rivojlantirishga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Usul va metod tushunchalari o'zaro bog'liqdir, chunki ularning har biri metod sifatida ham, usul sifatida ham namoyon bo'ladi.

Metod – yunoncha atama bo'lib, aynan nimagadir yo'l degan ma'noni anglatadi, ya'ni maqsadga erishish yo'lini bildiradi. O'qitish metodi tarkibida usullar alohida ajralib turadi. Usul – metodning unsuri bo'lib, uning tarkibiy qismi, metodni amalga oshirishda bir martagina qo'llanadi va alohida qadam hisoblanadi.

Pedagogik amaliyotda o'qitish usullari va metodlarining juda katta boyligi

to'plangan. Ularni tanlashda turli sharoitlar, o'qitilayotgan fanning xarakteri, bolalarning yosh xususiyatlari, oldingi tayyorgarlik darajasi va hokozolar hisobga olinadi.

Metod va usullarni tanlash o'qituvchi darsda hal qilinishi mo'ljallangan masalaga bog'liq bo'ladi. Chunonchi, yangi materialni bayon etishda bir xil metodlar qo'llansa, uni mustahkamlashda va mazmunini umumlashtirishda yana boshqa xil metodlar qo'llaniladi. Garchi har bir o'qitishning ishida anchagina usul va metodlar mavjud bo'lsa-da, ularni qo'llashdan ko'zlanadigan maqsad tarbiyalanuvchining ta'limiy ishlarini faollashtirishdir. Bu tadbir juda muhim bo'lib, birinchidan, o'quvchilarni ularning e'tiqodiga, e'tiqodni esa amaliy faoliyatga, xatti-harakatga aylantiradi, ikkinchidan, o'qitish jarayonining ishini osonlashtiradi. Zotan, o'qish-o'rganish diqqat e'tiborni talab qiladigan, murakkab faoliyatdir va unda o'tkir aql, mustahkam iroda, tiniq tasavvur, kuchli xotira zarur.

O'qituvchining vazifasi samarali usul va metodlardan foydalanib o'quvchilarda ana shu sifatlarni tarkib toptirish va ularni qiyinchiliklarni yengishga o'rgatishdir.

O'qitish usullariga muayyan talablar qo'yiladi:

✓ O'quv materialini o'rganishning o'qituvchi tavsiya etgan yo'li fikrlashning dialektik-materialistik usuli mustaqil qarashlar, irodaviy xususiyatlari va xulqning shakllanishiga olib borishi kerak. Ana shu talab nuqtai nazaridan metod tarbiyaviy tusda bulishi lozim.

✓ O'qitish metodining ilmiy asosi yaqqol va aniq bo'lishi zarur. Shundagina o'qituvchi mazkur metod orqali qanday masalalar qo'yilishi va hal qilinishi mumkinligini, qanday masalalarni hal qilib bo'lmasligini ko'ra oladi.

✓ O'qitishning tizimligi uning samaradorligini belgilaydi.

✓ O'qitish metodining tushunarligi o'qitishning yo'li o'quvchi uchun qabul qilinishi va qo'llanishi, o'quv materialini o'rganishning usuli esa bilimlarni o'zlashtirishning imkoniyatlariga muvofiq bo'lishi zarur.

✓ O'qitishning onglilik va faollik zaruriyati nihoyatda jiddiy talabdir.

✓ Bilimlarni puxtaligi va asosligi.

✓ O'qitish metodikasida nazariy va amaliy hodisalarning muvofiqligi.

Har qanday metoddan biror maqsadga erishish ko'zda tutiladi va shuning uchun u qandaydir maqsad qo'yishni, unga erishish bo'yicha faoliyat usulini, ana shu faoliyatni amalga oshirishda yordam beradigan vositalarni bilishni taqozo etadi. Har qanday faoliyat uning ob'ektini talab qiladi. Nihoyat, metod maqsadga olib borishi kerak, aks holda, u qo'yilgan maqsad yaroqsizligini, yo bo'lmasa, bu holatda uni umuman noto'g'ri qo'llanganligini e'tirof etish lozim.

O'qitish usullarini quyidagilarga bulish mumkin:

1. Tafakkur, xotira, diqqat va hayolning alohida operatsiyalarni tarkib

toptiradigan va faollashtiradigan usullar;

2. O'quvchilarning o'quv materialini o'zlashtirish bilan bog'liq kechinmalari va hissiyotlarini faollash-tiradigan usullar;

3. Nazorat va o'quvchilarni o'z-o'zini nazorat usullari;

4. O'qitish jarayonida o'quvchilarning jamoaviy va shaxsiy o'zaro munosabatlarini boshqarish usullari.

Ta'limda interfaol metod – bu o'quvchi bilan o'qituvchi o'rtasida ta'limni o'zlashtirish munosabatlarini kuchaytirishi, faollashtirish demakdir. Bugun fan-texnika va san'at jadal sur'atlar bilan rivojlanayotgan hamda bozor iqtisodiyotiga o'tish davrida, ijtimoiy holat o'zgarayotgan davrda maktablarda ta'limni xususan, boshlang'ich ta'limni mazmun jihatidan yangicha o'qitish zarurat va zamon talabidir.

Xulosa o'rnida shuni aytishimiz mumkinki, boshlang'ich sinf o'qituvchisining texnologik tayyorgarligi boshlang'ich sinflarda pedagogik texnologiya elementlaridan samarali foydalanishni talab qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI: (REFERENCES)

1. O'Tolipov, D.Ro'ziyeva. Pedagogik texnologiya va pedagogik maxorat.- T.:Innovatsiyo-ziyo, 2019.
2. Interfaol metodlar: mohiyati va qo'llanilishi / Metodik qo'llanma. Tuzuvchilar: D.Ro'zieva, M.Usmonboeva, Z.Holiqova. – Toshkent: Nizomiy nomidagi TDPU nashriyoti, 2013. – 136 bet.
- 3 Yusupov, D. F. Boshlang'ich sinf o'quvchilarida mustaqil o'qish ko'nikmasini innovatsion texnologiyalar asosida shakllantirish G' D. F. Yusupov, O. A. Jumaniyazova. — Tekst : neposredstvenno'y G'G' Molodoy ucheno'y. — 2016. — № 9.5 (113.5.). — S. 73-76.
4. Golish L.V. Texnologii obucheniya na lektsiyax i seminarax/ Uchebnoe posobie/ Pod общ red. Akad. S.S. Gulyamova. - T.: TGEU, 2005.
- 5.Обидова Ф. Я. и др. РЕФОРМИРОВАНИЕ СИСТЕМЫ ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН //Актуальные научные исследования в современном мире. – 2017. – Т. 13. – №. 11-13. – С. 87-90.
- 6.Байзакова, Д. Ф., З. О. Умарова, and Ш. Ф. Даминова. "РАЗВИТИЕ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ ИННОВАЦИЙ В СИСТЕМЕ ОБРАЗОВАНИЯ." Педагогические науки 6 (2015): 10-12.
7. Umarova, Zevi Odilovna, and Feruza Yaxyoevna Obidova. "MANAVIY QADRIYATLARIMIZ-MILLIY TARBIYA OMILI." Global Science and Innovations: Central Asia (см. в книгах) 5.1 (2021): 137-140.